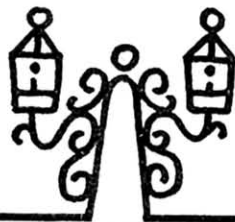

Perinteistä Panu

Lyseotalon kaunis juhlasali, joka luetaan usklassismin helmiin muuallakin kuin Oulun horisontissa, on myös tänä vuonna saanut olla monien vaikuttavien juhlatilaisuuksien foorumina — sana sallittaneen juuri tuon klassillisuuden takia. Peteri Peräpohjalainen palauttaa Kaltiossa 5/81 mieleen kesäisen juhlan Franzénin merkeissä. Sinä kesäkuun 30:ntenä oli kulunut 100 vuotta runoilija Franzénille Ouluun pystytetyn muistomerkin paljastustilaisuudesta. Jätin tituleerauksesta tahallani pois "piispatte-lun", sillä tosiasiahan on, että runoilijalle oululaiset ja muut suomalaiset patsaan tekivät.

Enemmän kuin Franzénista P. P. puhuu Johan Vilhelm Snellmanista, jolla ei ole Oulussa "patsast" eikä napaa". Edellisten puutteessa voinee sentään puhua napanuorasta, sillä sekä Johan Vilhelm itse että hänen laaja sukunsa kytkeytyy monella tavalla Ouluun, suku myös tänäpäiväiseen Ouluun. J. V. Snellmanille omistetun vuoden 1981 viimeisiin tapahtumiin ja Oulussa joka tapauksessa viimeisiin kuuluu viime viikolla Lyseotalon juhlasalissa järjestetty Snellmanin elämäntyön muistolle omistettu juhla ja seuraavana päivänä Rauhalassa pidetty Snellmanseminaari, tyylikkääitä ja virik-

keitä antaneita tilaisuuksia molemmat.

Lyseon juhlan järjesti upouusi Oulun kulttuurilautakunta, seminaarin Oulun yliopiston kirjallisuuden laitos. Juhlassa oli juhlapuhujana tai -esitelmöitsijänä fil. maisteri Eino S. Repo, joka paljon muun ohessa on myös kirjallisuuden tutkija ja tätä nykyä ehkä nimenomaan sitä. Mitä varmaan-kaan suuren yleisön kaikki rivimiehet eivät tiedä. Repo puhui J. V. Snellmanista ja Aleksis Kivestä ja tuntui kyllä tietävän, mistä puhui. Erinomaisen mielenkiintoinen esitys. Moni meistä harrastajista on tiennyt, että Snellman alusta alkaen tuki Kiveä, sekä studiossa Stenvallia että sittemmin kirjailija Kiveä. Nyt tästä teemasta saatiin kokonaiskuva.

Repo päätti esityksensä toteamukseen, että professori ja sittemmin senaattori Snellman tukiessaan Kiveä, jota juuri hän oli kehottanut käyttämään

suomen kieltä, kuvitteli tuke- vansa suomalaisen kirjallisuuden syntymävaihetta. Paradoksaalista, ja sitä Snellman ei tiennyt, oli, että kansallinen herättäjämme tuki suomalaisen kirjallisuuden huippua. Tähän huipennukseen päätti maisteri Repo esityksensä, jonka pieni, mutta sitä hartaampi juhla- joukko palkitsi vakuuttavin taputuksin. Niin, turhan monipäinen tuo juhla joukko ei ollut, mutta laadukas, hm... Kansan Tahto, joka myös edelläolevan seuraavana päivänä selosti, puhuu vain kourallisesta. Minun mielestä meitä kuitenkin oli kaksi mitä melkoista kopralista. Siksi illaksi sattui syksyn kurjin sää, niin että kyllähän se monelle tekikin esteen, jos lie ollut myös hoksaamattomuutta.

Snellman-juhlan puhujilla lyseosalin ikimuistoisessa kateederissa ensin filosofi ja aatehistorioitsija Juha Manninen, sitten sukuhistorian esittäjä, apteekkari Eino Snellman, siten kirjallisuudentutkija Repo, oli todella tilanteeseen ihan-

teellisesti sopivat puitteet. Arvasikohan kukaan kuvaajista sovittaa neliönsä elävän kuvauskohteen rinnalle tai taustalle toisella puolella hieman tuikean näköisen herättäjä Snellmanin, toisella kaaren sivulla hieman etäämpänä mie-tiskelevän Alexin, jotka molemmat ovat siellä läsnä, kipseinä tosin, mutta juuri kipsinvalke, na ehkä yli arjen henkistyneinä.

Kuulinko oikein, että Lyseotalon käytöstä jälleen keskusteltaisiin päättävillä parnas-soilla! Siinä korkean katon alla istuessani tulin jälleen kerran ihmetelleeksi, miten se sali, tässä asussaan tasan 80-vuotias, ylipäänsä voitaisiin säilyttää Oulun kulttuurinähtävyytenä muuten kuin historiallisessa talossa toimivan koulun juhlasali-na. Ajatelkaa nyt salin etualan interiööriä kaikkienensa, kohtalonpäivien marmoritauluja seinillä, rehtoreiden muotokuvia...

Kysyn vain.